

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 10 Temmuz 2025
Sayı : 12567

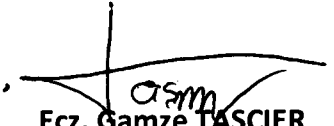

31022

Gamze TAŞCIER
Ankara Milletvekili
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından Sorumlu
Genel Başkan Yardımcısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan tarafından Anayasanın 98 inci ve Meclis İktüzüğünün 96 ıncı ve 99 uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **09.07.2025**

Ecz. Gamze TAŞCIER
Ankara Milletvekili

Ülkemizde 2018-2024 yılları arasında **3.460.543** kişi hayatını kaybetmiş, kayıt altına alınan bu ölümlerin **558.414'ü tümörler** nedeniyle gerçekleşmiştir. TÜİK tarafından açıklanan bu verilere göre **tümör kaynaklı ölümlerin yüzde 95'ten fazlası** yani **544.024'ü** kötü huylu, yani **kanser vakalarına** aittir. Bu da demektir ki **her 6 ölümden biri kanser nedeniyle** gerçekleşmiştir. Bu bakımdan kanser, Türkiye'de kalp-damar hastalıklarından sonra en fazla can alan hastalık grubudur. Bu kadar yaygın ve ölümcül bir hastalıkta devletin görevi erken tanı, etkili tedavi ve eşit erişim mekanizmalarını kurmaktır. Ne var ki geri ödeme kapsamına alınmayan ilaçlar, geciken tarama programları ve yükü artan üniversite hastaneleri, bu mücadelenin sistemli yürümediğini göstermektedir. Özellikle immünoterapi ve biyoteknolojik ilaçlar gibi yenilikçi tedavilere ulaşmak isteyen hastalar ya yoksullukla ya da borçlanmayla karşı karşıya kalmaktadır.

AK Parti iktidarı, yıllardır SGK'nın geri ödeme listesinde yer almayan bazı hayati immünoterapi ilaçlarının, 30 Haziran 2025'te kapsama alınmasını 48 bin hastaya "müjde" olarak sunmuştur. Oysa bu karar, gecikmiş bir anayasal sorumluluğun ifasıdır. Kaldı ki, söz konusu 5 immünoterapi ilacının geri ödeme kapsamına alınması, binlerce yurttaşın sağlığa erişim mücadelesinin bir sonucudur. Dolayısıyla kamuoyuna bir müjde gibi sunulması hukukla, vicdanla ve sosyal devlet olma sorumluluğuyla bağdaşmamaktadır. Hasta yakınlarının verdiği dilekçeler, açılan davalar, yürütülen kampanyalar ve kamuoyu baskısı olmasaydı bu karar alınmayacaktı. Dolayısıyla Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan tarafından yapılan açıklamanın "müjde" olarak sunulması, kamu vicdanını yaralayan bir siyasi propaganda aracı olmaktan öteye geçememektedir. Zira kanser hastalığı gibi tedavi sürecinde hayati öneme haiz bu ilaçların önemi malumdur. Ne yazık ki geciken her gün, kamu adına telafi edilmesi gereken bir mağduriyet yaratmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 56'ncı maddesi uyarınca, herkes sağlıklı bir çevrede yaşama ve sağlık hizmetlerinden yararlanma hakkına sahiptir. Yine Anayasa'nın 5'inci maddesi, devletin temel görevlerinden birinin vatandaşlarının maddi ve manevi varlığını geliştirecek koşulları sağlamak olduğunu açıkça ifade etmektedir. Sağlık, bu görev tanımının en doğrudan bileşenlerinden biridir.

Gamze TAŞCIER
Ankara Milletvekili
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından Sorumlu
Genel Başkan Yardımcısı

Kanser gibi yaşamı tehdit eden hastalıklarda kullanılan bazı immünoterapi ilaçlarının yıllarca Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) geri ödeme listesine alınmaması, bu hakkın ihlali anlamına gelmektedir. Bu tedavilere yalnızca maddi imkânı olanların ulaşabildiği koşullarda, sağlık hakkı tüm toplum için geçerli olamaz. Eğer bir hasta, yaşama tutunma hakkından cebindeki para kadar yararlanabiliyorsa, burada sağlık hakkı değil, piyasa temelli sağlık ayrıcalığı söz konusudur. Oysa 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu gereği, tüm yurttaşlar sağlık hizmetlerinden eşit ve karşılanabilir şekilde yararlanma hakkına sahiptir. Bu ilke, hastalık karşısında devletin koruyucu gücünü ifade eder. Ancak SGK geri ödeme listelerinin oluşturulmasında şeffaflık bulunmamakta; bilimsel ve tıbbi gerekliliklerden çok, bütçe kısıtlamaları ve maliyet hesabı belirleyici olmaktadır. İmmünoterapi gibi hayati ilaçların yıllarca bu listeye alınmaması, sosyal güvenlik sisteminin “güvenlik” değil, “maliyet” temelli bir kontrol mekanizmasına dönüştüğünün göstergesidir. Oysa devlet, vatandaşının yaşama hakkını ticari değerlendirmeye tabi tutamaz. Bu çerçevede;

1. SGK'nın geri ödeme listesine alınan 5 immünoterapi ilacı hangi tarihten itibaren uluslararası kılavuzlarda “standart tedavi” olarak önerilmektedir? Türkiye bu ilaçları kaç yıl gecikmeyle sisteme entegre etmiştir?
2. 2018–2025 yılları arasında bu 5 ilaçla tedavi edilebilecekken, ilaçlar geri ödeme kapsamında olmadığı için tedavi göremeyen kanser hastası sayısı kaçtır? Bu hastaların kaç hayatını kaybetmiştir? Kaç tedaviyi yarım bırakmak zorunda kalmıştır?
3. Söz konusu 5 ilaçtan her biri için 2018–2025 yılları arasında mahkeme kararıyla geri ödeme sağlanan hasta sayısı kaçtır? Mahkeme kararıyla ilaç erişimi sağlayan vatandaşların ortalama dava süresi ne kadardır? Dava sürerken hayatını kaybeden hasta sayısı nedir?
4. 2018–2025 yılları arasında bu 5 ilaç için SGK'ya yapılan bireysel başvuruların ret gerekçeleri nedir? “Bütçe” veya “alternatif tedavi varlığı” gibi gerekçeler hangi veriye dayandırılmıştır?
5. Son 5 yılda bu 5 immünoterapi ilacını yurt dışından temin etmek zorunda kalan hasta sayısı kaçtır? Bu hastaların karşılaştığı ortalama maliyet ne kadardır? Devlet bu hastalara herhangi bir geri ödeme yapmış mıdır?
6. Bu ilaçlar 2025 yılı itibarıyla geri ödeme listesine alınmışken, daha önce kendi cebinden karşılayan hastalara yönelik geçmişe dönük bir “geri ödeme/iadeye” yönelik düzenleme yapılması planlanmakta mıdır? Hayatta olmayan hastaların aileleri bu konuda hak talebinde bulunabilecek midir?
7. Bu 5 ilaç dışında hâlâ geri ödeme kapsamında olmayan ve uluslararası otoritelerce önerilen kaç kanser ilacı bulunmaktadır? Bu ilaçlar arasında çocuk kanserleri veya nadir tümör türlerine yönelik tedaviler de var mıdır?
8. Bakanlığınız bu kararın gecikmiş olmasından ötürü herhangi bir özür ya da telafi politikası geliştirmeyi düşünmekte midir? Sağlık hizmetlerinin eksikliği nedeniyle oluşan mağduriyetlerin, kamu vicdanında bırakılan izlerinin onarılması yönünde bir çalışma yürütülmekte midir?